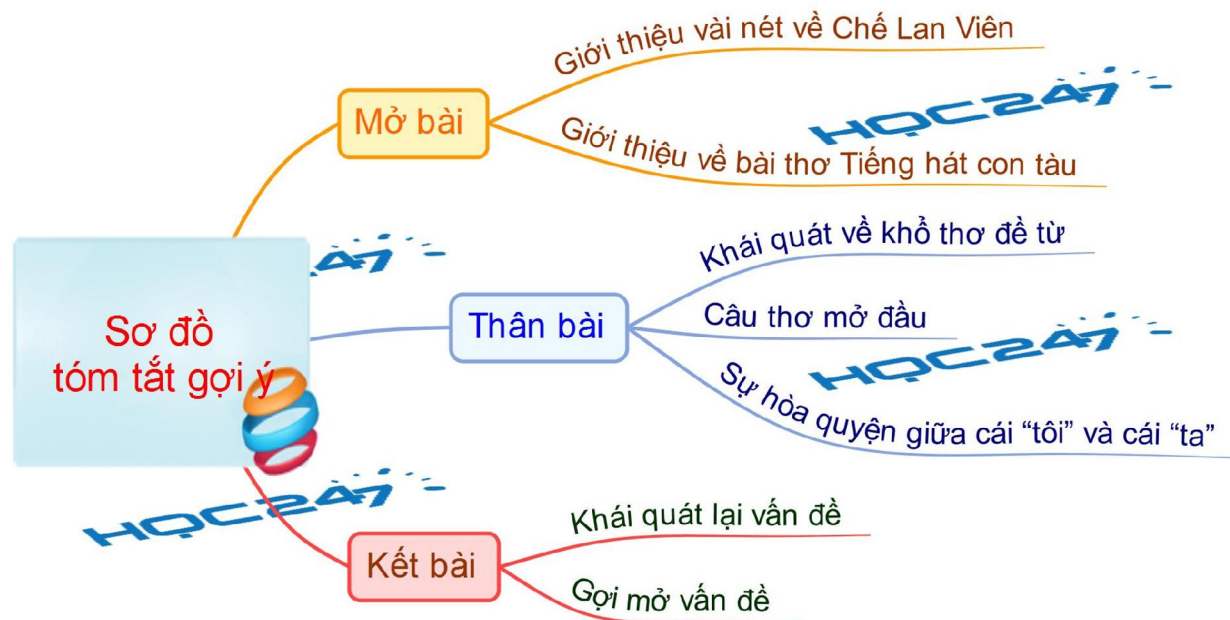

BÀI VĂN MẪU LỚP 12

PHÂN TÍCH KHỔ THƠ ĐỀ TỪ

BÀI THƠ TIẾNG HÁT CON TÀU CỦA CHẾ LAN VIÊN

A. Sơ đồ tóm tắt gợi ý

B. Dàn bài chi tiết

1. Mở bài

- Giới thiệu vài nét về Chế Lan Viên
- + Chế Lan Viên (1920 – 1989) là một nhà thơ nổi tiếng của phong trào thơ Mới (1930 – 1945).
- + Ông tham gia cách mạng và trở thành nhà thơ lớn của thơ ca hiện đại.
- + Thơ Chế Lan Viên có phong cách độc đáo, nổi bật là chất suy tưởng, triết lí mang vẻ đẹp trí tuệ và sự đa dạng, phong phú của thế giới hình ảnh được sáng tạo bởi một ngòi bút thông minh, tài hoa.
- Giới thiệu về bài thơ Tiếng hát con tàu
- + Tiếng hát con tàu là tiếng hát của một tâm hồn thơ thể hiện khát vọng mãnh liệt trở về với nhân dân, đất nước cũng là tìm về nơi ngọn nguồn sáng tạo nghệ thuật của nhà thơ.
- + Bài thơ được thể hiện bằng những tình cảm vừa sôi nổi vừa lắng đọng những suy ngẫm và cảm nhận đời sống qua trải nghiệm của tác giả sau nhiều năm tháng.

2. Thân bài

- Khái quát về khổ thơ đề từ
- + Viết lên cảm xúc chủ đạo, mang ý nghĩa xuyên suốt cho cả bài thơ.
- + Hình ảnh con tàu: con tàu của lòng biết ơn, tình yêu, sự gắn bó với nhân dân, đất nước, nó như cội nguồn sống của thơ ca.

Tây Bắc ư? Có riêng gì Tây Bắc

*Khi hồn ta đã hóa những con tàu
Khi Tổ quốc bốn bề lên tiếng hát
Tâm hồn ta là Tây Bắc chứ còn đâu*

- Với phong cách trí tuệ độc đáo, ngay câu thơ mở đầu, Chế Lan Viên đã tạo nên một phong cách thơ đặc sắc:

+ Một câu hỏi xoáy sâu vào tâm hồn người đọc: “Tây Bắc ư?” và một câu trả lời hàm súc, đầy tính khẳng định.

+ Tây Bắc ngoài nghĩa cụ thể của một vùng đất, còn là biểu tượng gợi nghĩ đến mọi miền xa xôi của Tổ quốc, nơi có cuộc sống gian lao mà nặng nghĩa tình nhân dân, nơi đã ghi dấu không thể nào quên của đời người trải qua cuộc kháng chiến oanh liệt, nơi đã vẫy gọi đi tới, là lời giục giã, mời gọi ra đi, lên tây Bắc cũng chính là trở về với lòng mình.

- Sự hòa quyện giữa cái “tôi” và cái “ta” thành một thể thống nhất.

+ Khi lòng anh “đã hóa những con tàu” và tiếng hát của con tàu nhập cùng khúc hát xây dựng rộn ràng bốn bề Tổ quốc thì chính là lúc người nghệ sĩ cũng có thể soi vào lòng mình mà thấy được cả đất nước, nhân dân: “Tâm hồn ta là Tây Bắc chứ còn đâu?”.

+ Nhà thơ ý thức rất rõ ràng về vai trò quyết định của hiện thực đời sống nhưng không coi nhẹ vai trò chủ thể của người nghệ sĩ trong sáng tạo nghệ thuật. Những câu thơ tưởng như có sự mâu thuẫn: “Lòng ta đã hóa những con tàu” rồi lại “Tâm hồn ta là Tây Bắc chứ còn đâu?”, nhưng kì thực là hợp lí, thống nhất một cách chặt chẽ trong quy luật tư tưởng và sáng tạo nghệ thuật. Đúng là chủ thể, khách thể, nội tâm và ngoại cảnh, cái “tôi” và cái “ta”, tất cả đều có thể tìm thấy sự hòa hợp, thống nhất trong hình ảnh thơ giản dị mà rất sâu sắc của Chế Lan Viên.

3. Kết bài

- Khái quát lại vấn đề

+ Lời đề từ là khát vọng mong muốn của nhà thơ, là lí tưởng của một người chiến sĩ.

+ Về với Tây Bắc là về với tâm hồn, nỗi mong chờ của Tây Bắc cũng chính là nỗi mong nhớ của tâm hồn mình. Hai sự thống nhất nói trên đã trở thành sự thống nhất biện chứng trong hồn thơ của Chế Lan Viên. Vì vậy, bốn câu thơ đề từ trên đã kết tinh, tiêu biểu cho cả bài thơ “Tiếng hát con tàu”.

C. Bài văn mẫu

Đề bài: *Phân tích khổ thơ đề từ bài thơ Tiếng hát con tàu của Chế Lan Viên*

Gợi ý làm bài

Chế Lan Viên là một nhà thơ nổi tiếng trong phong trào thơ mới giai đoạn 1930 – 1945. Sau Cách mạng, cây bút Chế Lan Viên đã có một bước ngoặt mới, thay đổi rõ rệt. Ông tham gia Cách mạng và trở thành nhà thơ lớn của nền thơ hiện đại. Những tác phẩm của ông vươn tới khuynh hướng hào hùng, sử thi, chất chính luận và thời sự rất cao, những bài thơ mang đậm dấu ấn Chế Lan Viên không thể không kể đến bài thơ “Tiếng hát con tàu” được rút trong tập “Ánh sáng và phù sa” (1960) nói về sự khát khao muốn được lên đường, muốn được cống hiến sức lực cho quê hương, đất nước của tác giả giai đoạn mới. Khổ thơ đề từ của bài thơ như viết lên cảm xúc chủ đạo, mang ý nghĩa xuyên suốt cho cả bài thơ.

Mới đọc khổ thơ đề từ thôi mà để lại trong lòng người đọc rất nhiều tâm tưởng, “Con Tàu” ấy, con tàu của lòng biết ơn, tình yêu, sự gắn bó với nhân dân, đất nước, nó như cội nguồn của sáng tạo thơ ca chân chính.

Tây Bắc ư? Có riêng gì Tây Bắc

Khi hồn ta đã hóa những con tàu

Khi tổ quốc bốn bề lên tiếng hát

Tâm hồn ta là Tây Bắc, chứ còn đâu.

Tây Bắc, nơi chiến trường khốc liệt, đã diễn ra nhiều trận đánh lớn của dân tộc chống kẻ thù xâm lược, nổi tiếng nhất là chiến dịch Điện Biên Phủ với những chiến công lẫy lừng. Hòa bình lập lại vào những năm 1959 – 1960, đất nước ta có chủ trương vận động nhân dân từ miền xuôi lên miền ngược cùng đồng bào dân tộc xây dựng kinh tế, xã hội, làm giàu cho đất nước, từng lớp thanh niên mang sức trẻ, lòng nhiệt huyết hăng hái lên đường. Hòa nhập trong không khí hân hoan, rộn ràng, tác giả cũng muốn được hòa mình vào công cuộc xây dựng đất nước, mang cái tôi nhỏ bé hòa chung vào sức mạnh dân tộc. Con Tàu lên Tây Bắc mà tác giả viết lên chỉ là một con tàu trong tưởng tượng nhưng nó lại chở nặng một niềm đau đáu, một nỗi khát khao được hòa mình trong núi rừng Tây Bắc, được sống và lao động vào đồng bào, một khát vọng lên đường. Bài thơ được sáng tác khi nhà thơ Chế Lan Viên đang nằm trên giường bệnh, những câu thơ trong khổ thơ đề từ vừa mang nỗi khát khao nhưng cũng chứa đầy một nỗi niềm riêng của chính tác giả.

Mấy câu thơ đề từ cũng chính là cảm hứng chủ đạo mang ý nghĩa sâu sắc, ngay câu thơ mở đầu tác giả đã đặt ngay một câu hỏi tu từ đầy trí tuệ sâu sắc, gây ấn tượng đến bạn đọc một cách độc đáo:

Tây Bắc ư? Có riêng gì Tây Bắc

Một câu hỏi như xoáy sâu vào tâm hồn người đọc, bất kỳ một nơi nào, một vùng miền nào của Tổ quốc khi cần những bàn tay khai phá thì bất kỳ nơi đâu ta vẫn sẵn sàng. Tây Bắc cũng là một vùng đất như vậy, vùng đất với núi rừng vời vợi, có những con người cần lao, đầy tình yêu thương trong kháng chiến và giờ đây cũng đang mong mỏi những tấm lòng đến khai phá dựng xây.

Khi hồn ta đã hóa những con tàu

Hình ảnh trong câu thơ thứ hai cho ta thấy một sự thống nhất hòa quyện giữa cái "tôi" và cái "ta" thành một thể thống nhất. Tâm hồn của nhà thơ như đã lên đường đến với vùng đất rộng lớn của Tổ quốc. Tuy bản thân đang bị bó hẹp một chỗ, nhưng hoàn cảnh không ngăn được tâm hồn nghệ sĩ, tâm hồn của người Cách mạng về với Tây Bắc, về với kỷ niệm, về với nhân dân. Con tàu tâm tưởng của nhà thơ như đã chạm đến khát khao, phá vỡ cái không gian chật hẹp để được hòa mình với công cuộc của đất nước.

Khi tổ quốc bốn bề lên tiếng hát

Tâm hồn ta là Tây Bắc chứ còn đâu.

Cuộc đời rộng lớn đã ulla vào thế giới cá nhân và chuyển hóa thành máu thịt tâm hồn cá nhân ấy, kết tinh thành tác phẩm nghệ thuật. Ngọn lửa khát khao trong lòng tác giả đã chuyển hóa, tâm hồn người nghệ sĩ đã đi đến nơi mà nó muốn đến. Tác giả như được quay về với những kỉ niệm đẹp đẽ, thấm thiết, trở thành ngọn nguồn của thơ ca chân chính. Có thể thấy, một sự thống nhất "hồn ta đã hóa những con tàu", "tâm hồn ta là Tây Bắc", một sự khẳng định đầy sắc son với vùng đất ấy, con tàu như mở hết tốc lực trong hành trình đến với nhân dân, với đất nước.

Thực sự khổ thơ đề từ đã mang lại một cảm giác khó tả, mới bấy nhiêu thôi mà mang lại bao nhiêu cảm xúc và đầy ý nghĩa. Chẳng vậy mà những câu thơ đề từ lại có một ý nghĩa đặc biệt đối với một tác phẩm văn học. Nó nêu rõ ý đồ nghệ thuật và khơi nguồn cảm hứng sáng tạo cho tác giả, trong bài thơ Tràng Giang nhà thơ Huy Cận cũng đã đề câu thơ "Bâng khuâng trời rộng nhớ sông dài" mở ra cái mênh mông của vũ trụ ngay từ câu thơ đầu tiên. Đối với bài thơ Tiếng hát con tàu cũng chính là khơi dậy trong lòng bạn đọc một niềm khát khao cháy bỏng đó là được đi, đi đến nơi mà tâm hồn mong ước, nơi ghi dấu kỉ niệm, một vùng đất bao la đầy hứa hẹn.

Qua khổ thơ đề từ của bài thơ Tiếng hát con tàu cho ta thấy một ý nghĩa sâu sắc. Lời đề từ là khát vọng mong muốn của nhà thơ cùng anh em đến vùng đất xa xôi kia để giúp đỡ nhân dân khai hoang. Đó phải chăng là lý tưởng của một người chiến sĩ. Từ đó cho ta thấy một tâm hồn thi sĩ thanh cao, một khát khao cháy bỏng đầy nhiệt huyết, muốn đem công sức của mình góp xây vào công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước. Chỉ có bốn câu thơ đề từ mở đầu bài thơ mà có ý nghĩa như một tuyên ngôn nghệ thuật cho cả một thế hệ nhà thơ tham gia xây dựng đất nước sau ngày hòa bình lập lại.

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường **PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An** và các trường Chuyên khác cùng **TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn**.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: **TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn** cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.